

GODS WOORD NIET ALTIJD EENDUIDIG

In een nieuwe serie ‘IN REACTIE OP...’ vraagt de redactie de jongere generatie te reageren op een artikel van een van de vaste schrijvers van Profetisch Perspectief. De spits wordt afgebeten door Arie Korf (31) uit Urk, die in Groningen “Talen en Culturen van het Nabije Midden-Oosten” heeft gestudeerd, waaronder modern Hebreeuws, Aramees en Syrisch. Daarnaast heeft hij zich in het Bijbels Hebreeuws en de rabbijnse literatuur verdiept (Talmud en Midrash, maar ook poëzie).

In deze evaluatie komt duidelijk naar voren komt dat in veel gevallen het profetisch getuigenis dat uit de mond van de profeten kwam, die daartoe door God werden aangedreven, nóch door hen, nóch de toehoorders uit hun tijd goed begrepen kon worden. Natuurlijk zal men altijd pogingen hebben gedaan dat wél te begrijpen en zo kwam men dan tot gedeeltelijke en vaak zelfs juiste conclusies, waarbij het volledige begrip pas kon gaan dagen op de door God gestelde tijd, soms ver weg in de toekomst.

Een frappant voorbeeld is de herinterpretatie van de Schrift onder invloed van Christus’ eerste komst. Plotseling werd het Oude Testament, en dat niet slechts voor enkele profetieën, in een heel ander licht gesteld, hetgeen verklaart waarom wij Christenen een fundamenteel andere exegese hebben dan de Joden. Die uitleg is subjectief, maar niet minder subjectief dan Joodse uitleg, dat wil zeggen dat deze afhangt van de erkenning van Jezus Christus als God en Heiland. Het is niet alleen subjectief, in die zin dat het afhangt van een persoonlijke vooronderstelling, maar het wordt uiteindelijk objectief als die vooronderstelling waar blijkt te zijn.

Eenzelfde herinterpretatie van de Heilige Schrift staat ons ongetwijfeld te wachten op de drempel van het duizendjarig Vrederijk, als Gods komende koninkrijk eindelijk, ja eindelijk gestalte krijgt. Dan zullen veel schriftuurlijke uitdrukkingen, de zogenaamde drieluikwoorden, een veel diepere en veelkleuriger betekenis kennen — niet zonder weerstand en niet onterecht, want verandering roept argwaan op. Er komt echter een punt dat voorzichtigheid overgaat in hardnekkigheid en betweterij. Dan spreken we van farizeïsme. Hieruit blijkt maar weer dat het beter is leerling te zijn dan leraar.

Hubert Luns

Reactie op Jan van Barnevelds artikel :

“Bijbelse Profetie en Onze Tijd”

In het artikel dat in het zomernummer 2014 van Profetisch Perspectief verscheen, gaat de bekende publicist, Jan van Barneveld, in op de Bijbelse profetie in het algemeen en het belang daarvan voor de Christenen vandaag de dag. Verder stelt hij dat er twee sleutels zijn voor het goed verstaan van profetieën in het Oude Testament (OT). Op die zaken mag ik hier reageren, en laat ik dan maar meteen vooropstellen dat ik in grote lijnen achter de uitgangspunten van Jan van Barneveld sta wat betreft de rol van Israël in Gods Woord, maar ook in onze tijd en in de tijd die komen gaat. Toch wil ik wel een aantal opmerkingen dan wel aanvullingen plaatsen. Daarbij wil ik wijzen op een aantal aspecten van Bijbelse profetie waar we rekening mee moeten houden. Daaraan gekoppeld wil ik de vraag stellen hoe we kunnen weten wanneer, of in hoeverre, een bepaalde situatie in deze tijd een vervulling is van een Bijbelse profetie. Daaropvolgend wil ik ingaan op de twee profetische sleutels die Van Barneveld aanreikt.

1 – Twee belangrijke aspecten van profetie

Ten eerste wil ik op een aantal aspecten van profetie wijzen, waar we rekening mee moeten houden willen we ze juist kunnen verstaan, zeker als het over veronderstelde vervullingen in onze tijd gaat. Ik noem er twee.

In slechts één Bijbelvers kunnen twee verschillende dingen staan die op totaal verschillende tijden vervuld gaan worden. In Jesaja 61:2 staat bijvoorbeeld dat de Messias zal komen om uit te roepen het jaar van het welbehagen van de Heere en de dag van de wraak van onze God. In Lukas 4:19 verklaart de Here Jezus het eerste gedeelte van deze profetie als zijnde vervuld. Over het tweede gedeelte rept Hij met geen woord. Dat is omdat de dag van wraak pas aanbreekt bij zijn wederkomst. Jesaja zinspeelt in één vers dus zowel op de eerste als op de tweede komst van Christus. Zeer opmerkelijk! Als we dat vertalen naar profetieën die over onze tijd (kunnen) gaan, dan moeten we er dus aan denken dat deze constructie ook in die Schriftgedeelten kan voorkomen. Een vervulling kan op zich laten wachten. We zien dan ook dat het tegenwoordige herstel van Israël al bijna anderhalve eeuw duurt. En nog is het einde niet gekomen! Verschillende voorzeggingen over het wederoprichting van Israël kunnen over verschillende dingen binnen die periode van herstel gaan. Als we dat in gedachten houden, zullen we ook minder geneigd zijn te twifelen aan Gods Woord als de vervullingen minder snel gaan dan wij hadden verwacht.

Gezien vanuit het OT hebben veel profetieën een onverwachte, zo niet verrassende vervulling. Van Barneveld schrijft: *“God zegt van tevoren wat Hij gaat doen, en Hij doet ook precies wat Hij gezegd heeft.”* Dat is waar, maar de manier waarop God de profetie in vervulling laat gaan, is voor ons pas geheel duidelijk als de vervulling er is. Met de kennis die wij van het Nieuwe Testament (NT) hebben, is het makkelijk om de profetieën uit het OT te verklaren die over het leven en sterven van de Here Jezus gaan. Als we echter zonder voorkennis diezelfde profetieën lezen, is het veelal ondoenlijk om aan te geven op welke manier de vervulling zal plaatsvinden. Laat ik een voorbeeld noemen. Psalm 69 gaat over David die zijn nood bij de Here lenigt. Van degenen die vruchteloos proberen te troosten, zegt hij in vers 22 dat ze hem azijn te drinken hebben gegeven. Een lezer uit Davids tijd zal niet beseft hebben, niet beseft kunnen hebben, dat dit vers op de Messias aan het kruis sloeg. En in vers 24 zegt David dat diezelfde mensen verduisterde ogen hebben en wankel op hun benen staan. De eerste lezers wisten echt niet dat dit over het verwerpen van de Messias door het volk van Israël zou

gaan, zoals wij in de brief aan de Romeinen lezen. (Rom. 11:9-10) En dan lezen we in vers 26 dat het legerkamp van de zogenaamde troosters tot een woestenij zal worden. Geen enkele lezer uit oude tijden zal daarbij aan de begraafplaats van Judas hebben gedacht, hetgeen ons in Handelingen 1:18-20 wordt verteld. Opmerkelijk toch? Hoe drie verzen uit dezelfde Psalm zo verschillend en onverwacht in vervulling zijn gegaan? Ik denk dat wij er in onze tijd ook rekening mee moeten houden dat de nog onvervulde profetieën ook een dergelijke wendbaarheid en verrassing aan de dag kunnen leggen. De context en de precieze vervulling zouden wel eens heel anders kunnen zijn dan wij ons nu voorstellen.

2 – Sleutels tot het verstaan van de zich openbarende profetie

Wanneer herkennen we dan dat in een bepaalde situatie een profetie in vervulling gaat of is gegaan? Is dat meteen, of komt dat inzicht pas later? Ik denk bijvoorbeeld niet dat de apostel Johannes, toen hij bij het kruis stond, al meteen aan Psalm 22:19 dacht, zoals Van Barneveld zegt. Johannes was net als de andere discipelen helemaal gefocust op de Here Jezus die als koning zou komen in plaats van als lijdende knecht. Pas later toen hij zijn evangelie schreef en begreep hoe het werkelijk zat, kon hij het psalmvers rijmen met de kruisiging. Hoe zit het dan met profetieën die in onze dagen tot vervulling komen? Dat is dus net zo lastig. Het is daarom verstandig om de zaken eerst te laten bezinken, te laten doordesen als het ware. Pas dan kan die situatie beter in de context van de geschiedenis worden geplaatst en kan een evenwichtigere beoordeling gegeven worden. Over de vele fruitplantages in Israël werd bijvoorbeeld meteen gezegd dat die een vervulling zijn van de Bijbelse tekst: *“De woestijn zal bloeien als een roos”*. Maar dat lijkt mij wat overhaast geconcludeerd. Het is in zo’n geval wellicht verstandiger om over een toepassing te spreken in plaats van een vervulling, of hoogstens te spreken van het begin van een vervulling, aangezien de daadwerkelijke vervulling toch niet slechts op een heel beperkt irrigatiegebied kan slaan. Immers, het herstel van Israël zien we in de huidige situatie toch ook nog niet als geheel vervuld? Daarom: een profetie kan heel goed van toepassing zijn op dingen die vandaag gebeuren, maar de volledige vervulling kan nog lang op zich laten wachten.

Het is zeer terecht dat Van Barneveld Israël de sleutel van de (eindtijd)profetie noemt. Nu bijna zeventig jaar na de terugkeer van het volk Israël naar het land van hun vaders hoeven we daar echt niet meer aan te twijfelen. Maar wie had, met de opmerkingen hierboven in gedachten, vanuit de Schrift kunnen zeggen dat Israël daarvoor eerst door de nacht van de Shoa moest gaan en daarna diverse oorlogen en vele terreuraanslagen zou moeten verduren? En dat bijna zeventig jaar? De vervulling schijnt ons misschien langzaam toe en de dingen die Israël ondergaat, zijn vaak onbegrijpelijk voor ons, maar toch mogen we geloven dat ook dát allemaal in Gods plan is inbegrepen. Pas achteraf zullen we kunnen begrijpen waarom dit alles is geschied of door God toegelaten.

Ten slotte zou ik de invulling van de beide sleutels iets anders willen formuleren. Het lijkt me goed om de verbintenis tussen de Here Jezus en het volk Israël daarin duidelijker naar voren te laten komen. Bij de eerste sleutel gaat het dan om de eerste komst van de Messias en zijn taak als de lijdende dienstknecht met daaraan verbonden het verwerpen van de Messias door het Joodse volk. Dit met als doel de bekering van de heidenvolken te verwezenlijken, zoals de apostel Paulus aangeeft. De tweede sleutel houdt dan verband met de tweede komst van de Here Jezus, maar nu als koning van een inmiddels hersteld en ook wedergeboren Israël. Een herstel dat vandaag de dag reeds is ingezet maar met grote smart op zijn voltooiing wacht.

• Arie Korf